

MENO

DÁTUM

PRACONÝ LIST

NÁUČNÝ CHODNÍK JURÁŇOVA DOLINA

Milý kamarát,

dovoľ mi privítať Ťa na náučnom chodníku Juráňova dolina! Spoločne sa vydáme preskúmať krásy jednej z najkrajších tiesňav na Slovensku. Počas prechodu sa dozvieš množstvo zaujímavých informácií. Nachádzame sa v národnej prírodnej rezervácii, preto Ťa prosím, správaj sa v prírode slušne a naplno vnímaj krásy našej prírody.

Doplň do tabuľky základné informácie o náučnom chodníku.

Začiatok trasy:
Koniec trasy:
Odhadovaný čas trvania:
Dĺžka:
Počet náučných tabúľ:
Čas trvania:

Tabuľa – Náučný chodník Juráňova dolina

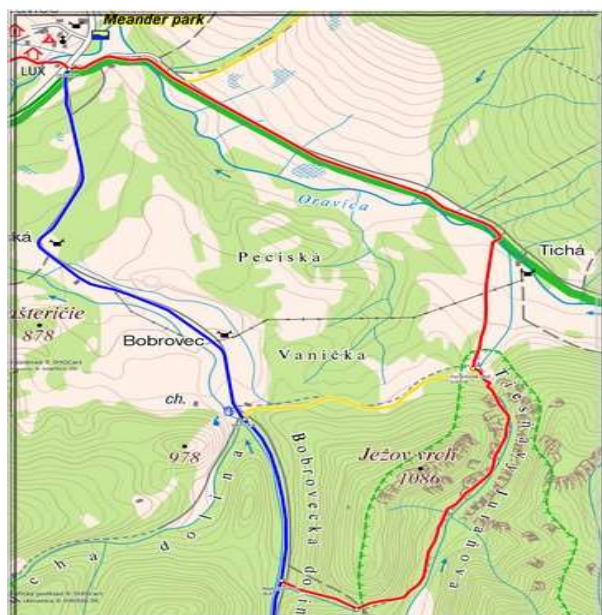
Práve si sa dozvedel, že náučný chodník Juráňova dolina je určitú časť roka uzavretý. Odpovedz na otázky.

Zaznač približne do mapky začiatočný a konečný bod našej trasy, a jednotlivé náučné tabule.

Stručne napíš dôvody, pre ktoré je tento náučný chodník uzavretý:

Ako sa nazýva potok, ktorý tečie Juráňovou tiesňavou?

Ktorými dolinami prejdeme dnešnú trasu?

Tabuľa – Kvitnúce klenoty doliny

Doplň vety. Informačnú tabuľu si odfoť a odpovedz na otázky:

.....s rôznorodými geomorfologickými prvkami vytvára veľmi špecifické podmienky pre vývoj a vápnomilnej flóry.

Zaujímavosťou tejto lokality je to, že v nadmorskej výške okolo 880 m n. m. je tu jedna z lokalítv celej karpatskej oblasti.

Druhy ktoré som videl:

.....
.....
.....

Čím je zaujímavá tučnica alpínska a v akých oblastiach by si ju hľadal?

Tabuľa – Plachí obyvatelia tiesňavy

Napiš názov živočícha na základe jeho charakteristík

Charakteristika	Názov živočícha
Silné pazúry mu umožňujú lezenie po kmeňoch stromov. Má silný zobák na dlabanie hniezdných dutín. Na hlave má charakteristickú červenú škvrnu.	
Statný stavovec, srst' má hnedé zafarbenie, samec má na hlave parohy	
Špicaté ušnice, bokombrady, pri chôdzi sťahuje pazúry. Je našou najväčšou mačkovitou šelmou.	
Hnedé sfarbenie, zimu prežíva v brlohu v nepravom zimnom spánku. Je všežravec a naša najväčšia šelma.	
Chrobák perleťového zafarbenia	
Je to cicavec, psovité šelma žijúca vo svorkách.	

Tabuľa – Nemí svedkovia minulosti

Ponad Juráňov potok bol postavený most z dreva. Drevo sa ako stavebný materiál používa dodnes. Vytvor dvojicu podľa tvrdosti dreva.

Breza	veľmi mäkké drevo
Dub	mäkké drevo
Eben	stredne tvrdé drevo
Smrek	tvrdé drevo
Gaštan	neobyčajne tvrdé drevo

Všímaj si dreviny rastúce naokolo a doplň do tabuľky údaje.

Názov dreviny	Morfológia listu-popis	Stručná charakteristika-hlavné znaky

Tabuľa – Prameň v tiesňavách

Označ, ktoré tvrdenia sú pravdivé (P) a ktoré nie (N). V druhej časti zakrúžkuj správnu možnosť.

1. Prameň je miesto, na ktorom voda vyviera na povrch.
2. Výdatnosť prameňa závisí od minerálnych látok obsiahnutých vo vode.
3. Zvetranejšie dolomity umožňujú presakovanie vody, ktorá vyviera na povrch keď narazí na spodnú vrstvu menej priepustných hornín.
4. Výdatnosť zrážok ovplyvňuje výdatnosť prameňa.
5. Žula je priepustná hornina pre dažďovú vodu a najviac je zastúpená v krasových oblastiach.

Najdaždivejším miestom na Slovensku je oblasť:

a) Podunajskej nížiny b) Malých Karpát c) Vysokých Tatier d) Nitrianska pahorkatina

Najviac zrážok na Slovensku padne:

a) jún/júl b) október/november c) január/február d) marec/apríl

Najmenej zrážok na Slovensku padne v mesiacoch:

a) september-november b) január-marec c) apríl-jún d) júl-september

Tabuľa – Tiesňavy

Práve si sa dozvedel, ako vzniká tiesňava. Roztried' nasledujúce pojmy do 2 kategórií v tabuľke.

Dolina v tvare písmena U, dolina v tvare písmena V, tróg, pleso, závrty, škrapy, krútnavové hrnce, jaskyne, ľadovcový kotol, moréna, vyvieracky

Ľadovcom formované oblasti	Vápencovo-dolomitové oblasti

A sme na konci náučného chodníka Juráňova dolina!

Doplň do tabuľky na prvej strane časový údaj, za ktorý sme náučný chodník prešli a v krátkosti napíš, čo sa ti na dnešnom vyučovaní v teréne páčilo a čo by si si vedel predstaviť lepšie.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Dôkaz prítomnosti uhličitanov (vápenca)

Vápenec je sedimentárna hornina a spolu s dolomitom sú najrozšírenejšie zo sedimentárnych hornín. Vápence vznikajú zo schránok drobných morských živočíchov na dne morí priamym vyzrážaním CaCO_3 .

Úloha: Dokáž prítomnosť vápenca pomocou reakcie s octom.

Pomôcky: kúsok vápenca, pohár, ocot / zriedená 10% HCl

Postup:

1. Z prírody odoberieme vzorku horniny.
2. Do pohára nalejeme ocot.
3. Do pohára s octom vložíme vzorku horniny
4. Sledujeme, čo sa s horninou deje.

(*pokus možno realizovať aj tak, že iba nakvapkáme ocot / zriedenú HCl na vzorku horniny)

Zistenie:

Na základe pozorovaného javu napíš, či sa v danej oblasti nachádza vápenec. Stručne popíš výsledky a priebeh experimentu a odpovedz na otázky.

Bublinky ktorého plynu sa tvorili na povrchu horniny?

Aký vplyv majú kyslé dažde na stavby, sochy z vápencových hornín?

Aktivita: Hrebeňovka

Pomôcky	pero, papier
Typ aktivity	hra, súťaž
Kompetencie	rýchle premýšľanie, kreativita
Čas	15 minút

Cieľ aktivity: Zopakovať si pojmy z biológie a geografie, nadobudnuté počas prechodu náučného chodníka. Rozvoj kreativity a invencia.

Postup práce: *Názov Juráňova dolina vytvára 14 písmen. Nájdi takých 14 slov, súvisiacich s prírodou Tatier, aby každé slovo obsahovalo jedno písmeno tohto slovného spojenia.*

Príklad: *L-A-DOVEC*

J
U
R
Á
Ň
O
V
A
-
D
O
L
I
N
A